

**II Semester B.Com. Examination, May 2011
(Freshers Scheme) (2011 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – II
Madhura Vijayam of Gangadevi, Grammar and Translation**

Time : 3 Hours

Max. Marks : 90

*Instructions : 1) Answer either in Kannada, English or Sanskrit.
2) Answer Q.No. V, VI and VII in Sanskrit only.*

I. द्वयोः प्रश्नयोः प्रबन्धं लिखत :

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ :

Write an essay on any two :

(2×10=20)

a) मधुरादेवी प्रसङ्गः ।

ಮಧುರಾದೇವಿಯ ಪ್ರಸಂಗ.

The episode of मधुरादेवी ।

b) गङ्गादेव्या वर्णितः व्याघ्रपुरीदुःस्थितिः ।

ಗಂಗಾದೇವಿಯು ವರ್ಣಿಸಿರುವ ವ್ಯಾಘ್ರಪುರಿಯ ದುಃಸ್ಥಿತಿ.

The desecration of व्याघ्रपुरी as described by गङ्गादेवी ।

c) कवयित्री गङ्गादेव्याः कालदेशजीनवकृतयः शैली च ।

ಕವಯಿತ್ರಿ ಗಂಗಾದೇವಿಯ ಕಾಲ, ದೇಶ, ಜೀವನ, ಕೃತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಶೈಲಿ.

Life, date, place, works and style of poetess Gangadevi.

II. चतुर्णां श्लोकानां अनुवादं विलिख्य तात्पर्यं विवृणुत ।

ಯಾವುದಾದರೂ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

Translate and explain any four of the following slokas.

(4×5=20)

अ) अधिरङ्गमवाप्तयोग निद्रं

हरिमुद्वेजयतीति जात भीतिः ।

पतितं मुहुरिष्टका निकायं

फणचक्रेण निवारयत्यहीन्द्रः ॥

P.T.O.

- आ) मुखराणि पुरा मृदङ्गघोषैर्
अभितो देवकुलानियान्यभुवन् ।
तुमुलानि भवन्ति फेरवाणां
निनदैस्तानि भयङ्करैरिदानीम् ॥
- इ) मधुरोपवनं निरीक्ष्य द्वये
बहुशः खण्डितनालिकेरषण्डम्
परितो नृ करोटि कोटि हार-
प्रचलच्छूल परम्परा परीतम् ॥
- ई) श्रुतिरस्तमिता नयः प्रलीनः
विरता धर्मकथा च्युतं चरित्रम् ।
सुकृतं गतमाभिजात्यमस्तं
किमिवान्यत् कलिरेक एव धन्यः ॥
- उ) तमरातिनराधिनाथ नारी
नयनाम्भः कण पात हेतुभूतम् ।
प्रभुरुन्मिषत स्वरोषवह्नेर्
अधिकोद्दामममंस्त धूमदण्डम् ॥
- ऊ) नरनाथ ! पुराकृपाणमेनं
विरचय्याखिलदेवतायुधांशैः ।
उपदीकृतवान् पिनाकपाणेर्
दनु जानां विजयाय विश्वकर्मा ॥

III. त्रयाणां सन्दर्भं विवृणुत :

ಮೂರು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿರಿ :

Explain with reference to context **any three** of the following :

(3×4=12)

- १) व्याघ्रपुरीति सा यथार्थम् ।
- २) भजन्ते हन्त ! गजप्रमाथिनाथः ।
- ३) अधुना हानुकरोति सह्यकन्या ।
- ४) कुरुते राजपथः स्वकर्णशूलम्
- ५) यवनानां भवने यथा शुकेरथः ।
- ६) कमपि प्रादुरभावयत् कृपाणम्
- ७) पुनरप्याह पुन्दराभमेनम् ।

IV. द्वयोः लघुटिप्पणीं लिखत :

ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ :

Write short notes on **any two** of the following:

(2×4=8)

- 1) मधुरोपवनं
- 2) ताम्रपर्णी
- 3) द्रमिडवदनानि ।
- 4) सह्यकन्या .
- 5) मधुरा विजयम्
- 6) विश्वकर्मा

V. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत :

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ :

Answer in **Sanskrit only**.

अ) वाक्य दोषान् परिहरत ।

(1×5=5)

- 1) देवीं स्वाहा
- 2) हे राम ! कुत्र गच्छति ।
- 3) कम्पेण भीतः चम्पः धावति ।
- 4) तस्य सह पत्नी अपि पठति ।
- 5) महाराजा अवदत्

आ) त्रीणि पदानि उपयुज्य एकैकं वाक्यं संस्कृतभाषया रचयत ।

(1×3=3)

ಯಾವುದಾದರೂ ಮೂರು ಪದಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಒಂದೊಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿರಿ.

Select **any three** words and frame sentences, using each word in Sanskrit.

- 1) अगच्छत्
- 2) पश्यति
- 3) ददाति स्म ।
- 4) रमते
- 5) पठितुम्
- 6) वीक्ष्य

इ) त्रयाणां समासानां एकैकं उदाहरणं लिखत ।

(1×3=3)

- 1) षष्ठी तत्पुरुषः
- 2) अव्ययीभावः
- 3) द्वन्द्वः
- 4) नञ् तत्पुरुषः
- 5) बहुव्रीहिः
- 6) कर्मधारयः ।

ई) चतुर्णां व्याकरणरीत्या पदपरिचयं लिखत ।

(1×4=4)

- 1) अभूत्
- 2) निरीक्ष्य
- 3) पठनीयः
- 4) पुरा
- 5) गतः
- 6) दृष्ट्वा ।

VI. संस्कृत भाषया अनुवादत ।

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿರಿ.

Translate into Sanskrit.

5

ಭಾರತ ದೇಶ ನದಿಗಳಿಂದ, ದೇವಾಲಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ದೇಶ. ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ತಮಗೆ ಒಳಿತಾಗುವುದೆಂದು, ಈ ದೇಶದ ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಇವುಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೂ ಇದೆ. ತೀರ್ಥಸ್ನಾನದಿಂದ ಭೂತದಯೆ, ಜ್ಞಾನ ವಿಸ್ತರಣೆ, ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ, ತಪಸ್ಸು ಧ್ಯಾನ ಇವುಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿದೆ. ಈ ಗುಣಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗಂಗಾ, ಕಾವೇರಿ, ಯಮುನಾ, ನರ್ಮದಾ, ತಾಮ್ರಪರ್ಣಿ ಮುಂತಾದ ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ದಡದ ಮೇಲಿರುವ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಆಶ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

India is full of rivers and temples. A large number of people in this country believe that, taking bath in rivers and visiting temples brings good to them. As these places are located in geographically unique places they have got a scientific background also. One may obtain compassion towards animals, expansion of knowledge, bodily health, activity, penance and meditation by taking bath in sacred rivers like Ganga, Kaveri, Yamuna, Narmada, Tambraparni and such others. We should also visit temples and hermitages on the banks of such sacred rivers.

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि संस्कृत भाषया लिखत ।

10

'शास्त्रं च शस्त्रं इति द्वे विद्ये प्रतिपत्तये' इति वदन्ति नीतिविदः । शास्त्रेण ज्ञान प्रवर्धनं भवति । शस्त्रेण शक्ति वर्धनं सेत्स्यति । दशहरामहोत्सवं सर्वैः आमाचर्यमाणे विजयदशमी महोत्सवे उभयोः शास्त्रशस्त्रयोः सम्बन्धः वरीवर्तते । अतः सन्दर्भे अस्मिन् देशे सर्वत्र शस्त्रस्य तथा शास्त्रस्य पूजा श्रद्धालुभिः विहिता भवति । प्रयत्नेन आर्जितां विद्यां, भगवत्या अनुगृहीतां शक्ति च लोकसंकटनिवारणाय यदि उपयुज्जेम तर्हि जीवनस्य सार्थक्यम् साधितं स्यात् ।

प्रश्ना :

- १) द्वे विद्ये के ?
- २) शस्त्रेण किम् साधितं भवति ?
- ३) विजयदशमी महोत्सवस्य कयोः सह सम्बन्धः वर्तते ?
- ४) शक्तिः कया अनुगृहीता ?
- ५) जीवनसार्थक्यम् केन साधितं भूयात् ?